

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2021 r.

Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Dotyczy: ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych (druk senacki nr 485)

Senat RP

w związku z uchwaleniem przez Sejm i przekazaniem do rozpatrzenia przez *Senat ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych („Ustawa”)*, poniżej uprzejmie przesyłam uwagi Związku Banków Polskich.

Odnosząc się do wprowadzenia ustawowego obowiązku przyjmowania zapłaty znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP (gotówką), pragnę zauważyć, że **zasadne jest wprowadzenie odpowiednich narzędzi ułatwiających dokonywania płatności w formie bezgotówkowej**. Powszechne akceptowanie płatności bezgotówkowych okazało się szczególnie pożądane w czasie rozwoju pandemii koronawirusa. Jednocześnie z uwagi na postępujący rozwój innowacji i wprowadzanie nowych narzędzi służących dokonywaniu szybkich i wygodnych płatności bezgotówkowych (płatności telefonem, blik) **kierunek zmian legislacyjnych powinien zmierzać do wprowadzenia odpowiednich zmian, które będą zachęcać do płatności bezgotówkowych oraz sprzyjać upowszechnianiu infrastruktury płatniczej oraz sieci akceptantów bezgotówkowych instrumentów płatniczych w Polsce**.

Skupienie się na promocji płatności gotówkowych może spowodować niedoinwestowanie obszaru bezgotówkowego. To z kolei rodzi zagrożenie w postaci zarówno braku dalszego rozwoju istniejących rozwiązań bezgotówkowych, jak i braku środków na dywersyfikację rozwiązań z tego obszaru. Brak dywersyfikacji natomiast zwiększa zależność od jednego kanału płatności, jego wrażliwość na awarie techniczne. Dlatego tym bardziej ważne jest podkreślenie, że to zachowania konsumentów powinny decydować o rozwoju metod płatności, a regulacje powinny wspierać decyzje konsumentów – zarówno w kierunku wyboru płatności gotówkowych, jak i bezgotówkowych.

Zatem zmiany przepisów w tym zakresie powinny dążyć do równouprawnienia obu form płatności, tak aby osoby zainteresowane mogły płacić za towary i usługi w jak najwygodniejszy dla siebie

sposób. Możliwość wyboru danej formy płatności może zostać osiągnięta, **jeśli przepisy prawa będą przewidywać obowiązek akceptowania zarówno płatności gotówkowej, jak i bezgotówkowej.** Obecnie proponowane zapisy mogą zostać odczytane jako **dyskryminacja obrotu bezgotówkowego.** Zdając sobie sprawę, że dostosowanie wszystkich akceptantów do przyjmowania płatności bezgotówkowych wymaga niezbędnego czasu na dostosowanie, proponuje się jednocześnie wprowadzenie odpowiedniego okresu przejściowego (np. 12 lub 24 miesięcy).

Odnosząc się do uwag o charakterze szczegółowym, wskazać należy, że Ustawa dotyczy dodania nowego przepisu do ustawy o usługach płatniczych (UUP), który nakłada na akceptantów obowiązek przyjmowania zapłaty w formie gotówkowej od konkretnej grupy klientów, tj. od konsumentów. Należy zwrócić uwagę, że art. 59ae ust. 1 odnosi się wyłącznie do konsumentów, zaś ust. 3 tego przepisu nie precyzuje, czy dotyczyć płatności dokonywanych przez wszystkich podmiotów dokonujących zapłaty czy tylko konsumentów. **Zatem w ust. 3 należy konsekwentnie doprecyzować, że dotyczy on o płatności dokonywanych przez konsumenta, co będzie spójne z uzasadnieniem do projektu Ustawy.**

Analiza Ustawy prowadzi do wniosku, że nie odnosi się on do działalności banków, które są one „dostawcami” w rozumieniu art. 4 ust. 1 UUP, a nie „akceptantami” o których mowa w proponowanym art. 59ae. **Jednakże w celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się jednoznaczne przesądzenie, że nowelizacja nie dotyczy banków.** Należy bowiem zauważyć, że banki zazwyczaj pobierają „zapłatę” za swoje usługi (opłatę, prowizję) w ten sposób, że jest ona pobierana z rachunku klienta prowadzonego w danym banku. Z tego względu jako niezasadne należałoby ocenić objęcie nowelizacją działalności banków i przyjęcie, że miałyby one obowiązek przyjęcia zapłaty w gotówce za, przykładowo, dyspozycję wykonania przelewu złożoną telefonicznie czy w oddziale.

Ustawa zakłada zakaz pobierania dodatkowych opłat z tytułu przyjmowania zapłaty znakami pieniężnymi lub różnicowania ceny w zależności od formy zapłaty. Jak już wskazano powyżej, zakres podmiotowy zmian obejmuje wyłącznie akceptantów. Mając jednak na względzie możliwość przyjmowania przez banki gotówki w przypadku świadczenia obsługi kasowej oraz ryzyko powstania sygnalizowanych wyżej wątpliwości interpretacyjnych co do działalności bankowej, proponuje się wprowadzenie przepisu przewidującego, że banki, inne instytucje kredytowe lub finansowe w związku z przyjęciem zapłaty w gotówce mają prawo pobierać opłatę proporcjonalną kosztów liczenia, sortowania, przewozu, przechowywania lub ubezpieczenia gotówki.

Ponadto, przepisy Ustawy wymagają doprecyzowania, tak aby uniknąć sytuacji, w której przedsiębiorcę działającego np. w obszarze gastronomii będą obowiązywać różne zasady przyjmowania płatności w zależności od tego, czy klient złoży ustnie przez telefon, a inne gdy wypełni formularz przez stronę internetową.

Wyrażam nadzieję, że powyższe uwagi zostaną wzięte pod uwagę w trakcie dalszych prac nad nowelizacją.

W wyrażeniu bezcenne
[Signature]